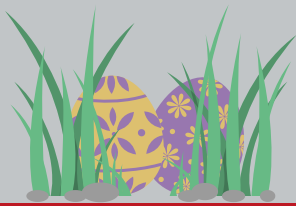

TRADITIO ET MODERNITAS

BIAŁOSTOCKI KWARTALNIK OŚWIATOWY

W NUMERZE

- **BIAŁYSTOK DOCENIONY**
Białystok najlepiej dba o edukację mieszkańców – według Indeksu Zdrowych Miast 2022
- **FESTIWAL BIAŁOSTOCKICH SZKÓŁ ZAWODOWYCH**
- **SUKCESY UCZNIÓW BIAŁOSTOCKICH SZKÓŁ**
Białostocki uczeń najlepszym dekarzem w regionie
- **ZNANE, ALE CZY PAMIĘTANE?**
Upaństwowienie polskich gimnazjów – męskiego i żeńskiego – w Białymstoku (1919-1932)
- **SŁAWNE POSTACIE ZWIĄZANE Z BIAŁYMSTOKIEM**
Prezydent RP Lech Wałęsa

Przedstawiamy kolejny numer Białostockiego Kwartalnika Oświatowego „Traditio et Modernitas” – newsletteru Departamentu Edukacji Urzędu Miejskiego w Białymstoku.

Jego celem jest przekazywanie najważniejszych informacji dotyczących białostockiej oświaty, w której bardzo wiele się dzieje. Każdy numer kwartalnika będzie zawierał informacje dotyczące ciekawych pomysłów, nietuzinkowych rozwiązań wprowadzanych do białostockich szkół oraz projektów edukacyjnych i akcji organizowanych w naszym mieście.

Liczymy na Wasze zainteresowanie i przychylny odbiór kwartalnika.

Prosimy również o czynny udział w tworzeniu newsletteru. Bierzesz udział w jakimś ciekawym projekcie? Wprowadzasz jakieś innowacje pedagogiczne? Propozycje tematów do kolejnych numerów możesz przesyłać na adres e-mail:

sekretariat@pracownia.ckubialystok.pl

Redakcja: Jerzy Mantur, Karol Urbański, Joanna Malinowska, Justyna Myślińska, Magdalena Bienasz
Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Henryka Sienkiewicza w Białymstoku
e-mail: j.mantur@ckubialystok.pl

- 3
Życzenia Prezydenta Miasta Białegostoku
z okazji Świąt Wielkanocnych
- 4
Białystok najlepiej dba o edukację miesz-
kańców – według Indeksu Zdrowych Miast
2022
- 5
Pomoc dla uchodźców z UNICEF
- 6
Sukcesy uczniów i nauczycieli
białostockich szkół
Białostocki uczeń najlepszym dekarzem
w regionie
- 7
Poznaliśmy ośmiu wspaniałych
- 8
Białystok dla młodych - Jesteśmy
przyszłością
- 9
Obserwatorium zaprasza uczniów na lekcje,
Koduj z Gigantami - Retroprogramowanie
- 10
Festiwal Białostockich Szkół Zawodowych
- 11
Od malowideł skalnych do alfabetu
- 12 - 13
Współpraca białostockich szkół z PCK
- 13
Murale białostockich szkół
- 14
Znane, ale czy pamiętane?
Upaństwowienie polskich gimnazjów –
męskiego i żeńskiego – w Białymstoku
(1919-1932)
- 15
Sławne postacie związane
z Białymstokiem
Prezydent Lech Wałęsa
- 16
Chóry szkolne Akademii Chóralnej z kolędą

Telefony zaufania

800 12 12 12 – Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka

Adres: Biuro Rzecznika Praw Dziecka, ul. Chocimska 6,
00-791 Warszawa

E-mail: rpd@brpd.gov.pl

Strona internetowa: www.brpd.gov.pl

800 800 605 – Całodobowa bezpłatna infolinia dla dzieci, młodzieży, rodziców i pedagogów „Pomagamy”

E-mail: pomagamy@1815.pl

Numer telefonu został uruchomiony na zlecenie
Ministerstwa Edukacji i Nauki

116 111 – Telefon zaufania dla Dzieci i Młodzieży

Adres: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

ul. Walecznych 59, 03-926 Warszawa

Strona internetowa: <https://116111.pl/>, www.fdds.pl

800 120 002 – Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

Adres: Al. Jerozolimskie 155, 02-326 Warszawa

E-mail: biuro@niebieskalinia.info

Strona internetowa: <http://niebieskalinia.info>

116 123 – Kryzysowy telefon zaufania dla osób dorosłych w kryzysie emocjonalnym

Adres: Instytut Psychologii Zdrowia Polskie

Towarzystwo Psychologiczne, ul. Gęślarska 3, 02-412
Warszawa

E-mail: poczta@ipz.edu.pl, t.gorecki@ipz.edu.pl

Strona: <https://psychologia.edu.pl/116123.html>

800 100 100 – Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci

Adres: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę,

ul. Walecznych 59, 03-926 Warszawa

E-mail: pomoc@800100100.pl

Strona internetowa: <https://800100100.pl>

Z okazji zbliżających się

Świąt Wielkanocnych

składam Państwu najserdeczniejsze życzenia.

Niech ten wyjątkowy czas przyniesie radość, pokój,

wzajemną życzliwość, mnóstwo wiosennego słońca

oraz samych sukcesów w życiu prywatnym i zawodowym.

Tadeusz Trubachowski

Białystok najlepiej dba o edukację mieszkańców – według Indeksu Zdrowych Miast 2022

Zgodnie z zestawieniem Indeksu Zdrowych Miast 2022, Białystok najlepiej dba o edukację mieszkańców, Warszawa jest najzdrowszym miastem w Polsce. Opole jest liderem w obszarze zdrowia, Sopot o środowisko naturalne. Ranking ten jest efektem badania, które zostały przeprowadzone w 66 miastach na prawach powiatu, przez Grupę LUX MED, Szkołę Główną Handlową w Warszawie oraz Fundację Gospodarki i Administracji Publicznej. Celem było sprawdzenie, które z nich zapewniają najlepsze warunki do życia.

Indeks Zdrowych Miast jest narzędziem, które bardzo szeroko obrazuje jak miasta podchodzą do kluczowych kwestii związanych ze zdrowiem swoich mieszkańców. Wskazuje, które samorządy inwestują w tworzenie zrównoważonej przestrzeni miejskiej, edukację, środowisko i inne ważne dla rozwoju jednostek aspekty. W tym celu, w ramach indeksu dokładnej analizie poddane zostały m.in.: realizowane programy zdrowia publicznego, umieralność na wybrane choroby cywilizacyjne, powierzchnia terenów zielonych czy też jakość powietrza. (...)

Ostatni wskaźnik w obszarze jest związany z sytuacją ekonomiczno-społeczną młodzieży i pokazuje udział dzieci w wieku poniżej 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny, w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. Jest to wskaźnik, który związany jest z oceną zamożności rodzin, a także możliwością realizacji przez nie funkcji związanych z rozwojem dzieci. Zasiłki rodzinne przysługują rodzinom, które nie osiągnęły progu dochodowego uznawanego za niezbędny do realizacji tych funkcji. Według powyższych kryteriów Białystok zostało wyróżnione jako najlepiej dbające o edukację.

Pełne zestawienia w Raporcie Indeks Zdrowych Miast, dostępnym na stronie: https://www.luxmed.pl/assets/media/Indeks_Zdrowych_Miast.pdf

Pomoc dla uchodźców z UNICEF

Jedną z największych inicjatyw edukacyjnych realizowanych w ostatnich latach przez Miasto Białystok jest projekt "Odpowiadanie na pilne potrzeby dzieci i rodzin uchodźców w Polsce" realizowany w ramach programu "Pomoc uchodźcom w Polsce / Ochrona dzieci", którego dofinansowanie ze środków UNICEF wynosi ponad 14 milionów złotych.

W ramach projektu powołano między innymi Centrum Edukacji Zdalnej, gdzie osoby z Ukrainy w profesjonalnie wyposażonej sali mogą uczestniczyć w zajęciach zdalnych prowadzonych w ich kraju ojczystym. Realizowane jest również wsparcie psychologiczne dla uchodźców oraz różnorodne zajęcia rozwojowe dla dzieci i rodziców: kursy języka polskiego, warsztaty informatyczne, zajęcia sportowe i artystyczne. Przeprowadzono również szkolenia dla nauczycieli dotyczące zarządzania agresją, umiejętności społecznych oraz Trening Skutecznego Nauczyciela.

Finansuje się też dodatkowe wyposażenie przedszkoli (m. in. pomoce dydaktyczne, zabawki i meble), sprzęt i oprogramowanie informatyczne do szkół i przedszkoli (laptopy z systemem biurowym, laboratoria językowe, tablety czy drukarki), a także przyszkolne place zabaw.

Największym ostatnim przedsięwzięciem realizowanym w ramach projektu Odpowiadanie na pilne potrzeby dzieci i rodzin uchodźców w Polsce była organizacja ferii zimowych w dniach od 23 stycznia 2023 r. do 3 lutego 2023 r. w Centrum Edukacji i Rozwoju działającym przy Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Henryka Sienkiewicza w Białymstoku.

[Czytaj więcej...](#)

BIAŁYSTOK SOLIDARNY Z UKRAINĄ

Pomoc psychologiczna

Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego
tel. 85 869 66 82.

Fundacja DIALOG,
ul. Abramowicza 1, Białystok
tel. 857424090
ukraina@fundacjadialog.pl

Towarzystwo Amicus,
ul. Brukowa 28 lok. 8,
tel. 85 653 77 53, e-mail:
biuro@towarzystwoamicus.pl

Pomoc prawna

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w tym nieodpłatnej mediacji, odbywa się według kolejności zgłoszeń, po umówieniu terminu wizyty.

Zgłoszeń dokonuje się:

1) pod nr tel: 85 869 66 99 –
poniedziałek w godz. 8.00-16.00,
wtorek-piątek w godz. 7.30-15.30,

2) e-mailowo:

darmowapomoc@um.bialystok.pl,

3) na stronie internetowej –
możliwa rejestracja w języku
ukraińskim.

[Czytaj więcej...](#)

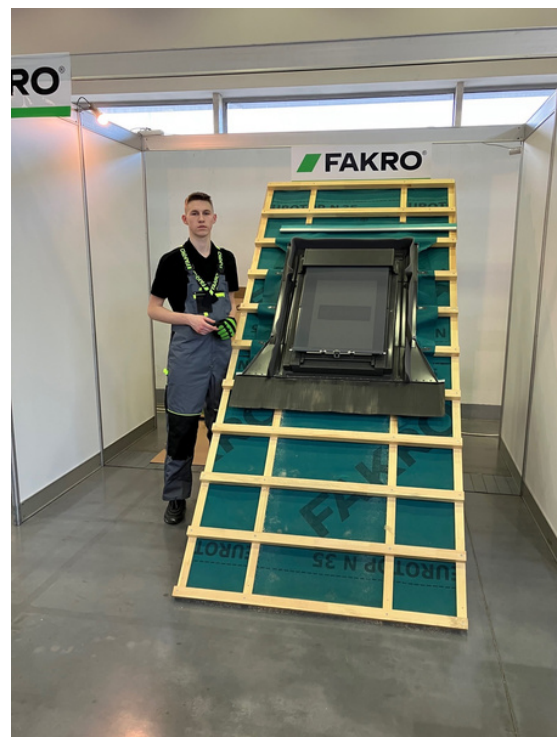
SUKCESY UCZNIÓW I NAUCZYCIELI BIAŁOSTOCKICH SZKÓŁ

Białostocki uczeń najlepszym dekarzem w regionie

Łukasz Krasowski z Zespołu Szkół Zawodowych Nr 5 w Białymstoku zajął pierwsze miejsce w eliminacjach okręgowych w kategorii dekarzkiej w turnieju „Złota Kielnia”. Tym samym Łukasz dołączył do elitarnej grupy najlepszych fachowców w Polsce.

Turniej Budowlany „Złota Kielnia” od 50 lat daje uczniom szkół zawodowych możliwość sprawdzenia wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych oraz odniesienia sukcesu edukacyjnego. Formuła jest zbliżona do zewnętrznych egzaminów zawodowych, co pozwala uczniom sprawdzić swoje przygotowanie do podjęcia pracy w zawodzie. Finaliści turnieju są zwolnieni z pisemnego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz otrzymują rzeczowe nagrody. Poziom rywalizacji jest bardzo wysoki. Co roku w turnieju biorą udział uczniowie Zespołu Szkół Zawodowych Nr 5 w Białymstoku. Jego finał organizowany jest podczas targów BUDMA w Poznaniu. Na tegorocznych Międzynarodowych Targach Poznańskich, które odbyły się na przełomie stycznia i lutego, odbył się Centralny Finał 51 Edycji tego Turnieju. Rywalizowało w nim po sześciu najlepszych uczniów szkół zawodowych z całej Polski w sześciu kategoriach budowlanych. Wśród finalistów był uczeń Zespołu Szkół Zawodowych Nr 5 w Białymstoku w zawodzie dekarz. W kategorii wykonywanie robót dekarzskich Łukasz Krasowski zajął pierwsze miejsce w eliminacjach okręgowych, a w finale wywalczył wysoką 5 lokatę.

ZSZ Nr 5 podczas turnieju może się poszczycić także innymi sukcesami swoich uczniów. W 2019 r. oraz w 2022 r. wśród finalistów było aż po czterech uczniów z ZSZ Nr 5 w Białymstoku, najwięcej ze wszystkich szkół w Polsce. W 2018 r. oraz w 2022 r. uczniowie ZSZ Nr 5 zostali najlepszymi dekarzami w Polsce, zdobyli pierwsze miejsca w kategorii wykonywanie robót dekarzskich.

POZNALIŚMY OŚMIU WSPANIAŁYCH

23 marca 2023 roku w Auli Magna Pałacu Branickich w Białymstoku odbyła się uroczystość kończąca 28. białostocką edycję Samorządowego Konkursu Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych”. Podczas gali poznaliśmy wszystkich finalistów oraz laureatów konkursu, którzy z rąk prezydenta Białegostoku Tadeusza Truskolaskiego otrzymali tytuł „Wspaniałej” i „Wspaniałego”.

– Konkurs „Ośmiu Wspaniałych” to okazja do przekazania wyrazów uznania i gratulacji tym wszystkim młodym ludziom, którzy bezinteresownie działają na rzecz innych – powiedział prezydent Białegostoku Tadeusz Truskolaski. – Dziękuję każdej i każdemu z Was, że tak licznie angażujecie się w wolontariat. Jestem dumny z tego, czego dokonujecie na co dzień, a robicie dużo więcej niż sądzicie: przywracacie innym wiarę w ludzi.

Kapituła – złożona z przedstawicieli duchowieństwa, samorządu, Fundacji „Świat na TAK” oraz laureatki poprzedniej edycji – przez dwa dni osobiście poznawała wolontariuszy, aby w efekcie wyłonić „Ośmiu Wspaniałych” w dwóch kategoriach wiekowych. Nagrodzeni wolontariusze odebrali wyróżnienia i statuetki Franciszka wyrzeźbione przez podlaskiego artystę plastyka Zbigniewa Wasiluka, nagrody oraz zaproszenia na ogólnopolską galę w Ostródzie (2-4 czerwca).

W ogólnopolskiej edycji konkursu Białystok będzie reprezentowała Patrycja Jacewicz, uczennica klasy trzeciej III Liceum Ogólnokształcącego im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego.

Pełną listę „Wspaniałych” z Białegostoku znajdziesz tu: <http://bit.ly/3Z9CXnW>

Białystok dla Młodych - Jesteśmy przyszłością

„Białystok dla Młodych – jesteście przyszłością” to konferencja, która odbyła się 28 marca 2023 roku w Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Henryka Sienkiewicza. Zorganizowana została przez Młodzieżową Radę Miasta Białegostoku wspólnie z Fundacją „Białystok Działamy” i Joanną Misiuk – radną Miasta Białegostoku, przewodniczącą Komisji Edukacji i Wychowania Rady Miasta Białegostoku.

Konferencja była skierowana do młodzieży białostockich szkół ponadpodstawowych. Jej głównym celem było uświadomienie młodym ludziom, że wszelkie podejmowane przez nich dzisiaj działania służą nie tylko ich własnemu rozwojowi, ale też przyszłości całej społeczności lokalnej, w tym także przyszłych seniorów.

Podczas konferencji odbył się panel dyskusyjny o aktywności społecznej wśród młodzieży. Udział w debacie wzięli: Rafał Rudnicki – zastępca Prezydenta Miasta Białegostoku, Łukasz Prokorym – przewodniczący Rady Miasta Białegostoku, Joanna Misiuk – radna, oraz Prezydium Młodzieżowej Rady Miasta w osobach Bartosza Cieślaka, Sandry Chrzanowskiej i Jakuba Naumnika.

Młodzi ludzie mieli również możliwość poznania sylwetek osób, które działają w naszym środowisku

lokalnym, w naszym mieście i samorządzie. Organizatorzy chcieli pokazać, że do działania – w samorządzie szkolnym czy terytorialnym – potrzebna jest motywacja, kreatywność ale także przedsiębiorczość. Umiejętności te młodzież mogła doskonalić w ramach warsztatów prowadzone przez Joannę Chętnik, Edytę Harasimczuk i Lechosława Chaleckiego.

W ramach podsumowania Joanna Chętnik stwierdziła, że plony z konferencji będą świetne, ponieważ ziarno trafiło na podatny grunt.

Organizatorzy wyrazili nadzieję, że osoby, które wzięły udział w konferencji dołączą do Szkoły Młodych Liderów, grupy na FB, gdzie młodzi ludzie zachęceni są do działania i do podejmowania inicjatyw społecznych.

Konferencja była świetnie zorganizowana, a warsztaty bardzo pomocne. To, czego nauczyłam się na warsztatach przyda mi się w dalszej pracy, szczególnie w budowaniu zespołów i tworzeniu projektów – stwierdziła jedna z uczestniczek wydarzenia.

Obserwatorium zaprasza uczniów na lekcje

Uczniowie podlaskich szkół mogą wziąć udział w interesujących zajęciach w obserwatorium astronomicznym, które działa przy Wydziale Fizyki Uniwersytetu w Białymstoku. Od niedawna planetarium i obserwatorium astronomiczne mogą zwiedzać osoby indywidualne oraz grupy zorganizowane. Teraz obserwatorium otwiera się na młodzież szkolną. Będą tam organizowane zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół średnich lub VIII klasy szkoły podstawowej. Do wyboru są cztery tematy: "Warunki, narzędzia i rezultaty obserwacji astronomicznych", "Słońce", "Zachód Słońca oczami fizyka" oraz "Noc astronoma". Zajęcia adresowane są do osób szczególnie zainteresowanych astronomią i będą one miały charakter praktyczny. W ich trakcie młodzież wykona m.in. obserwacje umożliwiające wyznaczenie przybliżonych wartości wielkości astronomicznych. Uczniowie, którzy wezmą udział w zajęciach, będą musieli się wcześniej do nich przygotować. Zostaną bowiem poproszeni o przeczytanie kilkukilkunastu stron wskazanego tekstu. Wszystkie spotkania poprowadzi ceniony astronom Andrzej Branicki, który ponad 40 lat związany z jest Wydziałem Fizyki Uniwersytetu w Białymstoku.

POD PATRONATEM PREZYDENTA MIASTA

Koduj z Gigantami - Retroprogramowanie

"Koduj z Gigantami" to organizowana już od 7 lat ogólnopolska akcja bezpłatnych warsztatów programistycznych dla dzieci i młodzieży. Organizatorem wydarzenia jest szkoła programowania dla dzieci i młodzieży Giganci Programowania.

Wszystko zaczęło się od 50 uczniów w Warszawie, a obecnie w akcji biorą udział dziesiątki tysięcy uczestników z całej Polski - stacjonarnie i online, a także młodzi fani kodowania w ponad 10 państwach na świecie.

W lutym odbyła się 12. edycja warsztatów, pod hasłem Retroprogramowanie. W Białymstoku wydarzenie objęte zostało honorowym patronatem prezydenta miasta – Pana Tadeusza Truskolaskiego. Wspierane jest także przez MEiN, ORE, GovTech Polska, NASK. Tegoroczna edycja akcji była skierowana do dzieci i młodzieży w wieku od 7 do 19 lat. W trakcie warsztatów uczestnicy uczyli się podstaw programowania, a przy tym poznali gry z czasów młodości swoich rodziców.

FESTIWAL BIAŁOSTOCKICH SZKÓŁ ZAWODOWYCH

Z inicjatywy Prezydenta Miasta Białegostoku, dyrektora Departamentu Edukacji Urzędu Miejskiego, dyrektora Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Henryka Sienkiewicza w Białymstoku oraz doradców zawodowych Lokalnego Centrum Doradztwa Zawodowego w dniach 7-10 marca 2023 roku odbyła się druga edycja „Festiwalu białostockich szkół zawodowych”.

Głównym celem Festiwalu było wsparcie młodzieży w świadomym wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej, poprzez umożliwienie jej bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami szkół zawodowych oraz promocja kształcenia zawodowego w naszym mieście.

W organizację „Festiwalu białostockich szkół zawodowych” włączyły się szkoły zawodowe miasta Białegostoku. W dniu 18.01.2023 r. odbyło się spotkanie dyrektorów szkół zawodowych z przedstawicielami Departamentu Edukacji Urzędu Miejskiego w Białymstoku, dyrektorem oraz doradcami zawodowymi Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku, na którym zostały uzgodnione szczegółowe zadania oraz harmonogram przeprowadzenia Festiwalu.

To innowacyjne działanie skierowane było do uczniów klas ósmych szkół podstawowych, którzy dalszą swoją przyszłość edukacyjną chcieliby związać z kształceniem zawodowym oraz do ich nauczycieli i rodziców. W związku z bardzo dużym zainteresowaniem udziałem młodzieży w tegorocznej edycji Festiwalu zostało zmienione miejsce przebiegu Festiwalu.

Festiwal w dniach 7-8 marca odbył się w Zespole Szkół Budowlano-Geodezyjnych im. Stefana Władysława Bryły, przy ul. Słonimskiej 47/1, natomiast w dniach 9-10 marca w Zespole Szkół Mechanicznych im. Św. Józefa, przy ul. Broniewskiego 14.

W Festiwalu wzięło łącznie udział 1443 uczestników (uczniowie, rodzice, nauczyciele, wychowawcy klas) z tego 1285 uczniów z 24 białostockich szkół podstawowych i 11 szkół zawodowych. W ramach festiwalu odbyły się prezentacje oferty edukacyjnej szkół zawodowych, a także zorganizowane zostały stoiska szkół, stwarzające możliwości konsultacji indywidualnych uczniów z przedstawicielami szkół zawodowych. Podsumowaniem każdego dnia Festiwalu był udział młodzieży w interaktywnym quizie Kahoot, w którym uczniowie mogli wykazać się swoją wiedzą

zdołą na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego. Nagrody dla najlepszych uczestników w grze zostały ufundowane przez Miasto Białystok. Nie zabrakło również konkursów zorganizowanych przez szkoły zawodowe, które nagrodziły młodzież przygotowanymi przez siebie upominkami np. ciasteczko z wróżką zawodoznawczą. Za koordynację działań oraz współpracę ze szkołami odpowiedzialni byli doradcy zawodowi Lokalnego Centrum Doradztwa Zawodowego w Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Henryka Sienkiewicza w Białymstoku: Anna Rolak, Anna Klebus, Beata Pogorzelska i Elżbieta Fidura.

OD MALOWIDEŁ SKALNYCH DO ALFABETU

W październiku 2022 roku konsultanci Pracowni Badań, Analiz i Strategii Rozwoju Edukacji Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Henryka Sienkiewicza w Białymstoku zorganizowali II edycję festynu historycznego „Spotkania z historią” pt.: „W czasach Trylogii”. Jednym ze stanowisk, które cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem było miejsce pracy dawnego skryby. Uczestnicy mogli poznać tam dawne materiały i techniki pisarskie np. pisanie gęsim piórem i inkaustem.

W związku z licznymi zapytaniami o możliwość przeprowadzenia podobnych zajęć w szkołach i przedszkolach miasta Białegostoku, konsultanci Pracowni Badań, Analiz i Strategii Rozwoju Edukacji stworzyli ofertę zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży.

W trakcie 45 minutowych zajęć ich uczestnicy odbywają krótką podróż w czasie i przestrzeni, wędrując po miejscach związanych z początkami trudnej sztuki pisania. Poznają również materiały i narzędzia pisarskie używane w starożytności i średniowieczu, a także współcześnie. 13.03.2023 w warsztatach kaligraficznych uczestniczyli uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 51 im. Ludwika Zamenhafa w Białymstoku, a 27.03.2023 przedszkolaki z Przedszkola Samorządowego Nr 42 "Niezapominajka". Zapisanie znaków pisma klinowego i hieroglificznego na tabliczkach glinianych czy alfabetycznego za pomocą ptasiego pióra i atramentu okazało się atrakcyjnym wyzwaniem.

X edycja programu "Dziel się uśmiechem"

Dziecięcy uśmiech to jedno z najpiękniejszych zjawisk na świecie. Jest synonimem radości i szczęścia. Aby był także symbolem zdrowia, od najmłodszych lat warto dbać o budowanie odpowiednich nawyków.

Polski Czerwony Krzyż i MARS Polska wraz z partnerami merytorycznymi: Polskim Towarzystwem Stomatologicznym, Polskim Towarzystwem Stomatologii Dziecięcej, od 2013 roku prowadzi program edukacyjny „Dziel się Uśmiechem”.

Partnerzy programu:

POLSKIE TOWARZYSTWO
STOMATOLOGICZNE

MARS

Podczas każdej edycji programu „Dziel się Uśmiechem” uczniowie z całej Polski poznają zasady prawidłowej higieny jamy ustnej, a także dowiadują się jak zapobiegać próchnicy zębów w 4 prostych krokach. Działania edukacyjne podejmowane w ramach akcji mają utrwalać u dzieci właściwe nawyki oraz zmniejszać skalę problemu próchnicy w Polsce.

W październiku 2022 roku ruszyła X edycja programu, która potrwa do 30 marca 2023 roku. W programie bierze udział 5.085 uczniów z 40 szkół podstawowych z województwa podlaskiego w tym 2.285 uczniów z 11 białostockich szkół podstawowych. W trakcie lekcji w szkołach, z pomocą atrakcyjnych materiałów dydaktycznych, uczniowie klas 1-3 dowiedzą się jak prawidłowo dbać o higienę jamy ustnej. Od 4 lat ambasadorką programu jest Magdalena Rózcicka, aktorka i działaczka społeczna.

Ogólnopolska Olimpiada Zdrowia PCK

Celem olimpiady jest wykształcenie wśród młodzieży szkolnej potrzeby dbania o własne zdrowie oraz kształtowanie umiejętności niezbędnych do jego ochrony poprzez rozbudzenie zainteresowania własnym zdrowiem i problematyką prozdrowotną; prowadzenie edukacji dot. czynników zagrażających zdrowiu oraz sposobów ochrony zdrowia; inspirowanie młodzieży do podejmowania na terenie szkoły lub poza nią różnych działań promujących zdrowy styl życia.

W konkursie mogą uczestniczyć uczniowie: Kategoria I – uczniowie szkół podstawowych /klasy 6,7,8/; Kategoria II – uczniowie szkół średnich.

Całość składa się z etapu szkolnego, rejonowego, okręgowego i centralnego, czyli finału. Na każdym etapie uczestnicy piszą test dotyczący prawidłowego odżywiania, pierwszej pomocy, ekologii oraz promocji zdrowego stylu życia. W dalszych etapach dodatkowo muszą zaprezentować swoje umiejętności, przeprowadzając akcje prozdrowotne w swoich środowiskach lokalnych.

Zainteresowanych proszeni są o kontakt z Oddziałem Rejonowym PCK w Białymstoku, telefon 85 74 166 33 lub email: or.bialystok@pck.pl.

Ogólnopolskie Mistrzostwa Pierwszej Pomocy PCK

Co roku, w trakcie konkursu rywalizują ze sobą zespoły ze szkół średnich z całego kraju. Mistrzostwa rozgrywane są w trzech etapach: rejonowym, okręgowym i centralnym. 16 najlepszych drużyn spotyka się w finale – etap centralny, które muszą udzielić pierwszej pomocy na specjalnie zaaranżowanych na potrzeby Mistrzostw stacjach.

Celem mistrzostw jest podniesienie poziomu wiedzy młodzieży z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz przeciwdziałanie występowaniu wypadków poprzez upowszechnianie zasad bezpieczeństwa.

Młodzież, dzięki odbywającym się podczas roku szkolnego ćwiczeniom i szkoleniom, przygotowuje się do startu w mistrzostwach.

Etap rejonowy Mistrzostw odbędzie się w kwietniu 2023 roku.

Do udziału w zawodach zaprasza instruktor Wanda Nowacka - Oddziałem Rejonowy PCK w Białymstoku nr telefonu 8857416633 lub email: or.bialystok@pck.pl.

MURALE BIAŁOSTOCKICH SZKÓŁ

Maria Skłodowska-Curie

Mural dwukrotnej noblistki został namalowany z okazji 100-lecia Szkoły Podstawowej Nr 15 noszącej od 1987 roku imię Marii Skłodowskiej - Curie. Na malowidle widnieje postać uczonej, a tło tworzą symbole i motywy chemiczne, w które wkomponowano napis „Razem po wiedzę”. W dolnej części muralu został umieszczony napis informujący o jubileuszu placówki.

Upaństwowienie polskich gimnazjów – męskiego i żeńskiego – w Białymstoku (1919-1932)

Utworzone 29 listopada 1915 r. Polskie Realne Gimnazjum w Białymstoku pod dykcją księdza dr. Stanisława Hałki stworzyło prężne środowisko młodych Polaków. Pracujący tam nauczyciele, posiadający studia wyższe i przygotowanie pedagogiczne, dawali szansę wszechstronnego rozwoju młodzieży. Po kilku latach ks. Hałko tak oceniał ten pierwszy okres pracy:

"Wszak należy zdać sobie sprawę, z jak różnorodnego materiału, z jak różnorodnych szkół i o jak różnorodnym przygotowaniu przyjmowano młodzież do zakładów."

A jednak mimo tej różnorodności i zbieraniny, tak zagadnienie wychowawcze, jak i zagadnienie naukowe rozwiązywano pomyślnie, gdyż zespół nauczycielski i dom rodzicielski sprzęgnięty jedną wolą i jedną myślą wyraźnie sposobit powierzono sobie umysły i serca do pracy w kielkującym Odrodzeniu Ojczyzny, a młodzież szkolna, mimo ogromnych niedociągnięć i różnorodności, stanowiła wdzięczny materiał wychowawczo-naukowy.

Ważną rolę w środowisku młodzieży gimnazjalnej odgrywała organizacja skautowa, która w Białymstoku działała od 1913 r. Za pośrednictwem nauczycieli gromadzono literaturę skautową, organizowano konspiracyjne zbiórki jako zajęcia kół zainteresowań i wycieczki krajoznawcze. Ukrywano w ten sposób elementy ćwiczeń wojskowych, na które nie zgadzały się władze okupacyjne. Drużyna męska i żeńska miały własne sztandary i patronów. Formalnie nazywały się: I Białostocka Drużyna Skautów im. księcia Józefa Poniatowskiego i I Białostocka Drużyna Skauetek im. Tadeusza Kościuszki. Nawiązano kontakt z Naczelną Komendą Skautową w Warszawie reprezentującą orientację narodowodemokratyczną. Odpowiadało to poglądom dyrektora i opiekunom drużyn, którzy byli związani z Chrześcijańską Demokracją

i Narodową Demokracją. Podejmowane przez ks. Hałkę przedsięwzięcia stanowiły realizację hasła: Szkoła musi być punktem oświaty promieniującym na środowisko społeczne, o czym dyrektor często przypominał nauczycielom i opiekunom. Sprawy organizacyjne szkoły ks. Hałko odważnie i umiejętnie łączył z działalnością wychowawczą. Jego zdecydowana postawa skutecznie pobudzała polskie życie szkolne i narodowe w środowisku białostockim oraz chroniła mieszkańców przed brutalnością okupantów niemieckich.

Niemieckie władze miasta 12 maja 1916 r. wystawiły wikariuszowi parafii farnej ks. Hałce zaświadczenie, że jest on dyrektorem szkoły. Był to formalny dokument, który miał w przyszłości służyć mu do legitymowania się wobec władz.

Podejrzenia okupantów niemieckich względem organizacji życia młodzieży gimnazjalnej uległy wyraźnemu zaostrzeniu. Działalność patriotyczna w skautingu i ożywienie o charakterze wojskowym wśród młodych białostoczan były powodem aresztowania ks. Hałki przez okupantów 23 maja 1916 r. Przechowywano go w więzieniu w Białymstoku, a następnie po wyroku sądu wojskowego w lipcu 1916 r. internowano do obozów dla jeńców wojskowych w Niemczech. Przebywał tam do końca wojny w trudnych warunkach, doświadczając głodu, poniżenia moralnego i wyczerpania fizycznego.

[Czytaj więcej...](#)

SŁAWNE POSTACIE ZWIĄZANE Z BIAŁYMSTOKIEM

HONOROWY OBYWATEL MIASTA

Źródło: journalist.today

Lech Wałęsa Prezydent RP

W pierwszym numerze naszego kwartalnika rozpoczęliśmy cykl *Sławne postacie związane z Białymstokiem*, którego celem jest popularyzacja ważnych osobistości historycznych oraz współczesnych.

Kolejną osobą, której sylwetkę prezentujemy, jest działacz związkowy, współzałożyciel i pierwszy przewodniczący NSZZ „Solidarność”, Laureat Pokojowej Nagrody Nobla w 1983 r., Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, polski polityk - Lech Wałęsa.

27 października 1990 roku ówczesny Prezydent Miasta, Lech Rutkowski wręczył Lechowi Wałęsie dyplom z tytułem honorowego obywatela miasta Białegostoku, przyznany przez Radę Miasta Białegostoku.

Lech Wałęsa urodził się 29 IX 1943 r. w Popowie k. Lipna. Ukończył Zasadniczą Szkołę Zawodową w Lipnie. W latach 1961–1967 pracował jako elektryk oraz konserwator urządzeń elektrycznych w Państwowym Ośrodku Maszynowym w Łochocinie. W 1967 r. rozpoczął pracę w Stoczni Gdańskiej im. Lenina jako elektryk okrętowy. W 1976 r. został zwolniony z pracy za publiczną krytykę organizacji związkowych. Zatrudniony jako elektromechanik w Gdańskich Zakładach Mechanizacji Budownictwa ZREMB, następnie w Zakładzie Robót Elektrycznych Elektromontaż w Gdańsku, w 1980 r. przywrócony do pracy w Stoczni Gdańskiej (gdzie był formalnie zatrudniony do roku 1990 na stanowisku elektryka).

W grudniu 1970 r. został członkiem komitetu strajkowego Stoczni Gdańskiej. Za tę działalność był zatrzymany i przetrzymywany w KWMO w Gdańsku. W styczniu 1971 r. był jednym z delegatów załogi Stoczni Gdańskiej na spotkanie z I Sekretarzem KC PZPR Edwardem Gierkiem. Od 1978 r. członek Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża, gdzie zajmował się m.in. kolportowaniem nielegalnej prasy. Od 1979 r. dołączył do redakcji niezależnego pisma „Robotnik Wybrzeża”. Współpracownik Komitetu Samoobrony Społecznej „KOR”. W sierpniu 1980 r. stanął na czele strajku w Stoczni Gdańskiej.

[Czytaj więcej...](#)

CHÓRY SZKOLNE AKADEMII CHÓRALNEJ Z KOŁĘDĄ

W dniach 11 i 12 stycznia 2023 roku odbyły się wyjątkowe koncerty w wykonaniu białostockich chórów zrzeszonych w ogólnopolskim programie Akademia Chóralna – Śpiewająca Polska. Organizatorami koncertu CHÓRY SZKOLNE AKADEMII CHÓRALNEJ Z KOŁĘDĄ byli:

1. Prezydent Miasta Białegostoku, który od 15 lat wspiera i współfinansuje działalność białostockich chórów zrzeszonych w programie Akademia Chóralna Śpiewająca Polska,
2. Narodowe Forum Muzyki – instytucja kultury prowadząca program Akademia Chóralna Śpiewająca Polska.

11 stycznia 2023 r. występ odbył się w Archikatedrze Białostockiej. Zespoły zaprezentowały kolędy i pastorałki, towarzyszył im wspaniały pianista, aranżer i kompozytor Ernest Kamil Sieniewicz, a także akompaniatory Piotr Ostrowski i Marcin Rogalski. W koncercie wzięli udział: Chór „Kantylenka” SP Nr 26 im. S. Staszica w Białymstoku – dyrygent Justyna Olech, Chór „Kantylena” SP Nr 26 im. S. Staszica w Białymstoku – dyrygent Justyna Olech, Chór „Fili Cantus” SP Nr 47 im. J.K. Branickiego w Białymstoku – dyrygent Jolanta Drużyńska, Żeński Chór „Exactus” z I LO im. A. Mickiewicza w Białymstoku – dyrygent Agata Falkowska, Chór „Undecimo” XI LO im. R. W. Pileckiego w Białymstoku – dyrygent Ewa Głazewska-Kalenik, Międzyszkolny Chór Żeński przy III LO im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Białymstoku, dyrygent Anna Olszewska, Monika Ułanowska.

12 stycznia 2023 roku występ miał miejsce w pięknej świątyni pw. Św. Kazimierza Królewicza w Białymstoku. Zespoły zaprezentowały kolędy i pastorałki, towarzyszył im wspaniały pianista, aranżer i kompozytor Ernest Kamil Sieniewicz.

W koncercie wzięli udział: Chór Przedszkola Samorządowego Nr 86 w Białymstoku dyrygent Marta Czyżewska, Chór „Słoneczka” Przedszkola Słonecznego w Białymstoku – dyrygent Damian Truszkowski, Chór „Dzieci z Bajkowego Miasteczka” Przedszkola Samorządowego Nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi „Bajkowe Miasteczko” w Białymstoku – dyrygent Gabriela Górka, Chór Przedszkola Samorządowego Nr 78 w Białymstoku – dyrygent Natalia Monika Jańczak, Chór Przedszkola Samorządowego Nr 49 im. Jana Brzechwy w Białymstoku – dyrygent Monika Korzeniecka, Chór „Śpiewające nutki” Przedszkola Samorządowego Nr 64 „Akademia Jasia i Małgosi” w Białymstoku – dyrygent Noemi Januszko, Chór Przedszkola Samorządowego Nr 68 im. Janusza Korczaka w Białymstoku – dyrygent Noemi Januszko.

